

42-9-56
BRACHYLOGOS

TOTIVS IVRIS
CIVILIS, SIVE COR
PVS LEGVM; ITEM INSTI
tutiones T. Caij Iureconful. &
Dom. Vlpian. ex toto scriptorum
ipsius corpore tituli vn-
detriginta: ~~num 13 cor. 2.~~

Quibus accesserunt ~~num 35.~~

Julij Pauli Sententiarum receptarum ad filium
libri quinq; antea typis non commissi.

VIRTUTI SIC

CEdit INVIDIA.

LUGDVNI,

Apud Ludovicum Pesnot.

1559.

Cum Privilegio Regis.

44
ex de la Comp^a de Sejus de la
y de la libreria

Extrait du Priuilege.

I L E S T D E F E N D V à tous Imprimeurs, & Libraires, de non imprimer, ou faire imprimer, ny exposer en vente ce present liure intitule, *Corpus legum, cui adiuncta sunt Casj Institutiones, & viginti nouem Tituli ex corpore Vlpian.* Et ce iusque au temps & terme de dix ans prochainement venans à conter du iour & date que la premiere impressiõ dudit liure sera paracheuëe d'imprimer, si non par le congé & permission de Loys Pesnot libraire de Lyon, sur les peines contenues es lettres sur ce depeschées, à Lyõ, le douzieme iour de Septembre, Mil cinq cens quarante huit. & de nostre regne le deuzieme.

signè par le Roy, Jean Iaques, Maistre des requestes present. Cœsier, Et scellées de cire jaune à simple queue.

AMPLISSIMO VI-
RO CLADIO GVSTA-

no Apud Senonas Gallos

Prætori Urbano, Ludo-

vicus Pesnotius

Salutem.

NOBILIVM inter veteres
scriptorū monumēta, ex con-
clufis educta inaccessarū Bi-
bliothecarū latebris, & mul-
ta, & eximia nobis pridē dedi-
sti (vir clarissime,) ea se. expe-
ctatione, eoque vetustatis celer-
uāda, & publicæ utilitatis iuuandæ studio, vt quāpri-
mū nostris excussa typis ædificiōis nonē rediuiuave-
lut metastasi in lucē reuocarēt. Quod cū neq; sta-
tim neq; longo post tpe factū fuerit non dubiū est
quin id iure succensere debeas, istāmq; nostrā lon-
gam cessationē vertere in obliuionis, aut ignauæ
accusationē: sic vt mecū exostulare videaris, & an-
tiquitatē suo honore, & posteritatē suo fructu esse
à nobis hæctenus fraudatā. Quæ omnia tametsi cō-
sciētia veri, me admodū reddāt sollicitū, vt qui in
his planē sefellisse nō diffiteor, longè tamē magis
vereor, ne istud indignū feras, q̄ post tam diuti-
nam dilationē, dum ad illa ædēda nūc demū accin-
gor, pro partu montis promisso & sperato exiguū
murem in medium educam ceramicum, & in are-
nam pro Leone capum, hoc est pro numerosa infi-
gnium voluminū mole tuo beneficio habitavnicū
tantū libellū, & omniū quos abs te accepi, minimū

BRAOHTOOS

CORPVS LEGVM PER MO- DVM INSTITVTIONVM

*ex vetustissima Bibliotheca, in
studiosorum Iuris prudentia
gratiam, et utilita-
tem recens e-
ditum.*

De Iustitia et Iure.

IURI OPERAM
daturum, prius nosse o-
portet, vnde iuris nomē
descendat: est enim a iu-
stitia appellatum. Iusti-
tia ^a autem est constans
^b & perpetua voluntas, ius suum vnicui-
que tribuens. Ius verò (vt Celsus diffi-
niuit,) est æquitas constituta vel præce-
ptum boni & æqui. Huius quidem pru-
dentia, est diuinarum atque humanarum
rerum notitia, iusti atque iniusti sciētia.
Eius præcepta sunt, honestè viuere, aliū

^a Iustitia. Chry-
sippus nihil aliud
iustitiā putauit,
quàm iniustitiæ
priuationem.

^b Secundum hoc
quòd à Deo creatū
fuit.

LIBERTORVM genera sunt tria, ciues Romani, Latini, Iuniani, de ditiorum numero. Ciues Romani sunt liberti, qui vindicta, censu, aut testamento, nullo iure impediante, manumissi sunt.

Vindicta manumittuntur, apud magistratum, velut prætorem, consulem, proconsulem.

Censu manumittebãtur olim, qui lustrali censu, Romæ, iussu dominorum, inter ciues Romanos censem profitebãtur.

Vt testamento manumissi liberi sint, lex duodecim Tabularum facit, quæ confirmat, prohibet, exceptis quibusdã cognatis, & si plus donatũ sit, nõ rescindit.

Minus quàm perfecta lex est, quæ vetat aliquid fieri, & si factum sit, non rescindit: sed pœnam iniungit ei, qui contra legem fecit, qualis est lex Furia testamentaria, quæ plus quàm mille assium legatum, mortisve causa prohibet capere: præter exceptas personas, & aduersus eũ qui plus ceperit, quadrupli pœnam constituit.

Lex aut rogatur, id est, fertur: aut abrogatur, id est, prior lex tollitur: aut derogatur,

I V L I I

PAVLI IV RECONSULTI

SENTENTIARVM RE-
CEPTARVM AD FI-
LIVM LIBRI
QVINQVE.

*

LIBER PRIMVS.

De pactis et conventionibus.

TITVLVS I.

OMNE PACTVM
posteriore pacto dissol-
uitur, licet pariat exce-
ptionem.

2. Neque contra leges,
neq; contra bonos mo-
res pascici possumus.

3. Post rem iudicatam pactum, nisi dona-
tionis causa interponatur, seruari non
potest.

De curatoribus et cognitoribus.

TITVLVS II.

2. OMNES infames qui postulare pro-
hibentur, cognitores fieri non possunt,
etiam volentibus aduersarijs.